

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who were the first Hebrew poets?
2. Who composed Krovos?
3. When was rhyme first employed in Hebrew liturgy?
4. When did Rabbi Elazar HaKalir live?
5. What was the attitude of the Geonim towards the recitation of Piutim?

This and much more will be addressed in the seventh lecture of this series: "The Cultural Revolution".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series V Lecture #7

THE CULTURAL REVOLUTION

I. Hebrew Poetry

A.

לדרוש ולתור ולתור ולהותיר הדין פוייטנא כד הוה עביד אלפביתין זמנין חשל לה וזמנין מחסר לה אבל שלמה כד הוה עביד אלפביתין הוה מותר לה ד' אתואן הה"ד (מלכים א' ה') ויהי שירו חמשה ואלף ויהי שיורו של משל חמשה ואלף. קהלת רבה (וילנא) פרשה א:יג

And I gave my heart to seek and search out by wisdom (Koheles 1:13) [This means] to seek and to leave a remnant. *When a poet (piytan) produces a work with an alphabetical acrostic* there are times that he is able to complete the acrostic and and there are times that he leaves it incomplete. When [King] Solomon, however, made an alphabetical acrostic, he would leave a remnant of five letters [שלמה חזק]. This is what is meant by the verse (Kings I 5:12) **And his songs (or remnants שיורו) were a thousand (or "aleph" א) and five.** The remnant [of his songs] were five [letters] plus [the acrostic of the] "aleph" ["bais"]. **Koheles Rabbah 1:13**

B.

כד דמך ר"א בר"ש היה דורו קורא עליו (שיר השירים ג:ו) מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן מקוטרות מור ולבונה מכל אבקת רוכל מהו מכל אבקת רוכל אלא דהוה קריי ותניי ופייטן ודרשן. ויקרא רבה (וילנא) פרשה ל ד"ה א ולקחתם לכם

When Rabbi Elazar bar Rabbi Shimon died, his generation applied the following verse to him (Shir HaShirim 3:6): **Who is this that cometh out of the wilderness like pillars of smoke, perfumed with myrrh and frankincense, with all the powders of the spice merchant?** How does [the praise], "with all the powders of the spice merchant" [apply to him]? [It is not to be taken literally] but rather [refers to the fact that] he was an expert in Scripture and Braiisos, **he was a poet (piytan)** and a public speaker and lecturer [of Midrash]. **Vayikrah Rabbah 30:1**

C.

כך המנהג בארצנו לחתונה וכן במועדים. והרמב"ם ז"ל כתב שאין ראוי לעשות כן וכן ודאי יראה לי. אלא שמנהג הזה פשט ברוב המקומות וסומכין על מה שייסד הקליר פיוטין ליוצר ולאבה ולזולת. והקליר אומרים עליו שהוא רבי אלעזר בן ערך שאמרו עליו שהוא תנוי והוא קרוי והוא פיוטי. והנח להם לישראל לנהוג כמו שנהגו כמו שאמרו במגלה בירושלמי צא ולמד ממה שצבור נוהג. שו"ת הרשב"א חלק א סימן תסט

[The saying of piutim in the middle of the chazan's rendition of the "Amidah"] is the custom in our lands at [the day of] a wedding or at the holidays. The Rambam, of blessed memory, wrote that it is not befitting to do so. This is certainly my opinion. However, this custom has spread to most places. They rely on the fact that the Kalir has instituted piutim for "Yotzer", "Ahavah", and "Zulas". They claim that the Kalir was actually Rabbi Elazar ben Aroch about whom it was said that he was an expert in Scripture and Braiisos, and **he was a poet (piytan)**. We should leave the Jewish people to act as they are accustomed as it is stated in the Talmud Yerushalmi, Megilah: Go and see how the community is acting [and follow suit]. **Responsa of the Rashba Volume I #469**

D.

יש מגיהין בקדושתא שיסד הקליר . . . . וכן היה דרכו שבכמה מקומות היה מניח שיטת הש"ס שלנו כדי לאחוז שיטת הש"ס ירושלמי [וי"א] שהוא היה תנא והוא היה ר"א ברבי שמעון דקרי עליה מכל אבקת רוכל תנא קרא קרובץ (קרובה) ופייטן (ויקרא רבה פ"ל) ובימיו מקדשים ע"פ הראייה שמעולם לא יסד רק קרובץ מיום (אחד). תוספות מסכת חגיגה דף יג עמוד א ד"ה ורגלי החיות כנגד כולם

There are those that amend the "Kedusha" [piut] that was composed by the Kalir . . . This was the Kalir's approach in many places. He would forsake our Talmud and embrace the Talmud Yerushalmi. [There is an opinion] that he was [actually] a "Tana" and that he was Rabbi Elazar b. Rabbi Shimon to whom they applied the verse, "with all the powders of the spice merchant". He was an expert in Scripture and Braiisos, **he was a composer of "Krovetz" [or "Krovos"] and he was a poet (piytan)** (Vayikrah Rabbah 30:1). In his time, they sanctified the new moon through sighting [and testimony]. The proof is that he only composed "Krovetz" for one day [of Yom Tov and not for the two days of Yom Tov that are celebrated in "golus"]. **Tosephos Chagiga 13a**

שאלה לרבינו ניסים ז"ל מלפני רבינו האי גאון ז"ל למה אמר אדוננו כי בני ארץ ישראל תופסין ר"ה שני ימים הלא אנו רואים עד עתה שאין תופסין אלא יום אחד והשיב . . . כן אמרנו בדין הוא שיעשו כמנהג הראשונים ולא ישנו ממנהג אבותיהם נ"ע אלו דברי גאון ז"ל. בעל המאור למס' ביצה

The following question was presented to Rav Hai Gaon by Rabbainu Nissim, of blessed memory, [of Kairuan, North Africa]: Why did our master state that those that live in the land of Israel should hold two days for Rosh HaShana. Behold we see that to this day [those that live in the land of Israel] only keep one day? He replied: . . . This is what I said: It is incumbent for them [in the land of Israel] to follow the custom of their predecessors and not to change from the customs of their forefathers, may they rest in Eden. These were the words of the Gaon, of blessed memory. **Baal HaMaor to Beitzah 5a-b**

E.

רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן, זה שהוא עובר לפני התיבה אין אומרים לו בוא ועשה בוא קרב, בוא ועשה קרבן של ציבור, אלא בוא וקרב להתפלל. בראשית רבה (וילנא) פרשה מט

Rabbi Pinchas [said in the name of] Rabbi Levi [who said in the name of] Rabbi Yochanan: We don't say to the one who passes before the ark [to pray], "Come and do." [Rather] we say, "Come and draw close (krov)." [We don't say,] "Come and make a communal sacrifice." But rather [we say,] "Come and draw close (krov) and pray."

Midrash Beraishis Rabbah Chapter 49

F.

ר' זעיר' סבר [לסמוך] לקרוב' כדי לשוח עמו תחילה וסוף. תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א:ה

Rabbi Zeira thought to come close to the Korov (chazan) in order to bow together with him in the beginning and end. **Talmud Yerushalmi Berachos 1:5 [According to the text of the Rashba]**

G.

א"ר אלכסנדרי בר חגאי (בשם) ר' אלכסנדרי קרובה (קרובין) אם מתכנסים כל אומות העולם להלבין כנף אחד של עורב אינן יכולין כך אם מתכנסים כל אומות העולם לעקור דבר אחד מהתורה אינן יכולין. ויקרא רבה (וילנא) פרשה יט ד"ה ב ר' חנין

Rabbi Alexandri b. Chagai in the name of Rabbi Alexandri Krovah: If all of the nations of the world would come together to whiten one wing of a raven, they would find it impossible. So too, if all the nations of the world would come together to uproot one word of the Torah, they would find it impossible. **Midrash VaYikra Rabbah 19:2**

H. Heichalos

You who revoke decrees, undo vows
remove wrath, soothe fury,
recall love, restore friendship,
before the splendor of the glory of the
palace of the Dread One

מבטלי גזירה, מפירי שבועה,
מעבירי חמה, משיבי קנאה,
מזכירי אהבה, מסדרי רעות,
לפני הדר [גאון], היכל נורא,

Why is it that sometimes you take fright
and at other times you are merry?
Why is it that sometimes you exult
and at other times you are terrified?

מה לכם, שאתם נוראים,
ופעמים [לכם], שאתה שמחים,
מה לכם, שאתם מרננים,
ופעמים [לכם] שאתם מבוהלים?

They said: When the face of the Divine
Majesty grows dark, we stand in great
terror. But when the sparks of the
Shechina radiate, we are full of great joy.

אמרו: כשפני גבורה מקדרין,
עומדים אנו, בבהלה גדולה,
וכשזהרי שכינה מאירין,
אנו שמחים שמחה רבה,

Lovely face, majestic face,
face of beauty, face of flame,
the face of the L-rd, G-d of Israel.
When He sits upon His throne of glory,
robed in praise upon His seat of splendor.
His beauty surpasses the beauty of the
aged, His splendor outshines the splendor
of newlyweds in their bridal chamber.

פנים נאים, פנים הדורים,
פנים של יופי, פנים של להבה,
פני ידוד אלקי ישראל
כשהוא יושב על כסא כבודו
וסלסולו מתוקן במושב הדרו
יפיו נאה מיפי גבורות
הדרו מעולה מהדר חתנים וכלות
בבית חופתם

Midrash Heicholos Rabosi Chapter 8

מדרש היכלות רבתי פרק שמיני

I.

ואומר שיש אתנו עם בני ישראל שלשה מינים מהשירים: המין האחד הוא מהמאמרים הנעשים במדה בהשקל ובמשורה אע"פ שיהיו נקראים מבלי ניגון לפי שענין השיר בהם אינו אלא באסכמת הדבורים והדמותם והשתוותם בסוף המאמרים רוצה לומר בקצוות בתי השירים שנדמו זה לזה בשלש אותיות אחרונות או בשתים כפי נקודם ואופן קריאתם עם שמירת משקלי המלכים והתנעות עם צחות הלשון ונפילתו על לשון פסוק מכתבי הקדש ונקראו השירים ההם חרוזים . . . והמלאכה הזאת בזה המין מהשירים שקולים היא מלאכה משובחת והם מתוקים מדבש ונופת צופים ונעשו בלשונו הקדוש העברי בשלימות גדול מה שלא נמצא כמוהו בלשון אחר. הן אמת שמזה המין מהשירים לא מצאנו דבר בדברי הנביאים וגם לא מחכמי המשנה והגמרא כי היתה בגלותינו בין חכמי ישראל שהיו בארצות הישמעאלים שלמדו ממעשיהם במלאכת השיר הזה ויעשו גם המה בחכמה בלשונו המקודש ויתר שאת ויתר עז ממה שעשו הישמעאלים בלשונם וגם בין חכמי לשון הלאטי"ן ובלשון עם לועז עם ועם כלשונו נמצאו ג"כ מאלו השירים השקולים אבל לא באותו שלמות מופלג שנעשו בלשון העברי ואח"כ נעתקה המלאכה היקרה הזאת אל חכמי עמנו שהיו בארץ פרוב"נציא וקאט"לונניא וגם במלכות אר"אגין ומלכות קאשטי"לייא . . . פירוש התורה לדון יצחק אברבנאל פרשת בשלח

There are three types of songs [or poetry] amongst the Jewish people: The first type are the compositions that are of a single [line] size, meter, and rhythm. Even though they are said without a melody, [they are still called songs] because the idea of "song" is solely based on the similarity of the sounds (rhyme) at the end of the stanzas. I mean to say that at the ends of the segments of the song, the words have the same two or three letters with the same pronunciation together with strict adherence to meter and rhythm and coupled with beautiful language and incorporation of verses from Scripture. These "songs" are called "charuzim" [or beaded chains]. The work and skill involved in composing such metric "songs" is noteworthy. These songs are sweeter than honey and the drippings of the honey comb. It is done in our holy tongue with great perfection in a way that is not duplicated in any other language. It is true that we find nothing of this in the words of the prophets or the words of the Sages of the Mishna and Talmud. **For it was created in our exile amongst the sages of Israel who were in the lands of the Arabs and learned from the [Arab] compositions the skill of such song writing.** They in turn created with fine skill compositions in our holy tongue and greatly excelled the works of the Arabs. There are metric songs amongst those that are skilled in Latin and other foreign languages. They were not made, however, in the same superlative form as those written in the Hebrew language. After [its beginnings amongst the sages in the Arab lands,] this precious skill went over to the lands of Provence and Catalonia and also to the kingdom of Aragon and Castille. **Commentary to the Torah from Don Yitzchok Abarbanel Parshas Vayishlach.**

II. The Hidden Torah

A. It is decreed, that in the future, no synagogues of the Jews anywhere are to be pulled down or burned down, and if, after decree, any synagogues are seized or consecrated as churches or devoted somehow to the holy mysteries by a new attack, sites of sufficient extent for these places where they can build new synagogues are to be furnished for the Jews. . . . Moreover, no further synagogues are to be constructed, and the old ones are to remain in their present state of repair. **Theodosian Code xvi 8. 25; 2/15/423**

B. Justinian (525-567) proclaimed that it was forbidden for Jews to celebrate the holiday of Pesach before the Christians celebrate Easter, for it was considered a humiliation for Christianity [to have the Jews celebrate first]. In the year that preceded the intercalated year, in which Pesach normally precedes Easter, the Jews were severely punished for eating matzos and praying the holiday prayers on Pesach. In addition, Justinian tried to influence the Jews in the spirit of Christianity by requiring them to publicly translate the Torah to Latin or Greek when it was read in the synagogue on Shabbos (Novella 146-553 C.E.). For this purpose he required that the Septuagint, the then standard Christian translation, be used. Special officers were appointed in order to ensure compliance. **Tekufas HaGaonim, Rabbi Simcha Asaf**

C.
פיוטין אלו שנהגו העולם למימרינון חזי לנא לרבוותא שאמרו שלא נתקן אלא בשעת השמד בלחוד מפני שלא היו יכולין להזכיר דברי תורה, כי היו גוזרין האויבים על ישראל שלא לעסוק בתורה ועל כן היו חכמים שביניהם מתקנין להם בכלל התפילה להזכיר ולהזהיר לעמי הארץ הלכות חג בחג והלכות ימים טובים והלכות שבתות ודקדוקי המצות בדרך שבחות והודיות וחרוזות ופיוטים. ספר העתים לר"י ברצלוני

According to what we have seen [written from] our Rabbis, the Piutim that the world is accustomed to say, were instituted only at a time of Shmad (Novella 146 to the Justinian Code - 553 C.E.). Because they were unable to mention words of Torah due to the decree that the enemies imposed on the Jews to forbid the learning of Torah, the Sages amongst them instituted the Piutim as part of the prayers in order to mention and alert the common people regarding the laws of the Holidays and Shabbos and the minutiae in the form of praises and thanks and stanzas and poems. **Sefer Ha-Itim, Rabbi Yehudah of Barcelona**

D.
שגזרו אדום הרשעה שמד על ארץ ישראל שלא יקראו בתורה וגזרו כל ספרי תורה מפני שהיו שורפין אותן. וכשבאו ישמעאלים לא היו להם ספרי תורה ולא היו להם סופרים שיש בידם הלכה למעשה כיצד מעבדין את העורות ובאיזה צד כותבין ספרי תורה והיו לוקחין ריק מן הגוים שעשו לכתוב בהן ספרי עבודה זרה והיו כותבין בהם ספרי תורה מפני שלא היה בידם הלכה למעשה ועד עכשיו הם נוהגין כך. (פרקי בן באבוי, בגנזי שכטר)

The evil [kingdom of] Edom (Byzantium) decreed Shmad on the land of Israel that they not read the Torah. They [subsequently] hid all the Sifrei Torah because they would burn them. When the Arabs came, the Jews did not have Sifrei Torah nor did they have scribes with the practical knowledge of the halacha of finishing the hides [to make parchment] and knowing upon which side to write the Sefer Torah. They would take unfinished hides from the non Jews which they used to write books for their religion and write Sifrei Torah with them. This is all because they did not know practical halacha. They are doing so to this day. **Pirkei ben BaBoi, Ginzei Schecter**

III. Yosei ben Yosei

A.

ויאמר בן יוסי דתקון אהללה אלקי [הנאמר בר"ה קודם התקיעות]. ספר העיטור

Yosei ben Yosei composed "Ahallah Elokai". **Sefer HaIttur**

I will praise my G-d, I will sing of His might
will relate His glory, I will gird Him
with kingship.

אהללה אלקי, אשירה עזו
אספרה כבודו, אאפדנו מלוכה

I will exalt the Worker, who spoke and worked
I will glorify Him, for to Him is fitting kingship

אשגב לפועל, אשר שח ופעל
אנוהו כי לו, יאתה מלוכה . . .

Quoted by Rav Saadyah Gaon in his Siddur

מובא בסידור של רב סעדיה גאון

B.

ועכשיו אחרי שקבלו הרוב לומר פיוטי הכפור גם בתפלת תמיד וגם אין בדבר הפסד לתפלה,
רואה אני לרשום בשביל יום הכפורים ג' פיוטים . . . וקודם כל אתחיל בפיוט ליוסי בן יוסי.
סדור רב סעדיה גאון

And now that the majority has accepted upon themselves to say the piutim of Yom Kippur even in the prayers of the Tamid (Shachris) and there is no harm to the [standard] prayers [by its recitation], I saw fit to present three piutim for Yom Kippur. First of all I will begin with the piut of Yosei ben Yosei. **Siddur of Rav Saadyah Gaon**

אזכיר גבורות אלוך נאדרי בכח

I shall proclaim the mighty deeds G-d, who is glorious in power

יחיד ואין עוד, אפס ואין שני

He alone is G-d, and there is no other. There is none besides Him, none second to Him.

אחריו אין בחלד לפניו אין בשחק

There will be no one after Him on earth, There was none before Him in heaven.

אין בלתו קדם, ואין זולתו בעקב

There was none but He of old, nor shall there be in the end.

אדון לחשב, אלקים לעשות

L-rdly in thought, G-dly in action

C.

כגון אתה כוננת דיוסי בן יוסי (כ"ג). ספר העיטור ועיין בב"י או"ח ס' תרכ"א
ופיוט השני (אתה כוננת) הוא לכל חכמי ישראל. סדור רב סעדי' גאון

"Atta Connanta" was composed by Yosei ben Yosei. **Sefer HaIttur**

The second piut, "Atta Connanta", was composed by all the sages of Israel. **Siddur Rav Saadyah Gaon**

You created the world from the beginning אתה כוננת, עולם מראש
You established the populated area, יסדת תבל, הכל פעלת, ובריות יצרת . . .
You accomplished everything, and formed the creatures . . .

IV. Rabbi Yannai and Rabbi Elazar Hakalir

A.

בסלוק של פרשת פרה יסד ר' אליעזר הקליר מן הדם טחול הדם מטומאת נדה (אשה) טהרת
בתולי אשה ומאשת איש יפת תואר לאיש וכנגד כותית לא פירש והכל עשה ע"פ הירושלמי.
תוספות מסכת חולין דף קט עמוד ב ד"ה נדה דם טוהר

In the "Siluk" [piut] of Parshas Parah, Rabbi Elazar HaKalir wrote: From blood [you made an exception and allowed the] blood of the spleen. From the [prohibition of the] impurity of the "Nidah" you allowed the blood of the hymen. From the laws of adultery [you made an exception and allowed] a captured woman (Deut. 21:10-14). However, the exception of the non-Jewish woman was not explained by him. He did everything based on the Yerushalmi. **Tosephos Chullin 109b**

B.

וגם יש לנו ללמוד מן הפיטנים הראשונים שהיו חכמים גדולים הרי ר' ינאי שהיה מן
החכמים הראשונים ופייט קרובות לכל סדר וסדר של כל השנה וגם ר' אליעזר בר' קליר מן
החכמים הראשונים ופייט קרובות לכל הרגלים והזכיר באבות וגבורות דברי אגדה ועניינים
הרבה. וגם רבנו קלונימוס זצ"ל, שחכם גדול היה ופייט קרובות לכל הרגלים והזכיר גם
אגדה ועניינים הרבה. ור' משולם בנו ידענו שחכם גדול היה ופייט קרובה לצום כפור ובתוך
הברכה אמר ענינים הרבה, ובסוף סמוך לחתימתה הזכיר מעין הברכה ויש ללמוד מהן ולא
לבטל קרובות שהן שבח הקב"ה. שו"ת רבינו גרשום מאור הגולה סימן א

In addition, we can learn from the early "piytanim" who were great scholars. Rabbi Yannai was from the early scholars and composed "piyutim" and "krovos" for every **parsha** throughout the year. Rabbi Elazer bar Rabbi Kalir was also from the early sages and composed "krovos" for all the **holidays**. He mentioned in "Avos" and "Gevuros" words of Agadah and many subjects. Also Rabbainu Klonimus [ben Moshe of Lucca in the tenth century], of blessed memory, was a great sage and composed "krovos" for all of the holidays. He also mentioned Agadah and many subjects. And we know that Rabbi Meshullam [of Lucca c. 950-1020], his son, was a great scholar and composed a "krovah" for the fast of Yom Kippur and in the middle of the brachah he articulated many different topics and at the end, at the close of the brachah, he mentioned themes in concert with the brachah. We should learn from all of them [i.e. R. Yannai, R. Elazar HaKalir, R. Klonimus and his son R. Meshullam] not to stop [the practice of saying] "krovos" which are a praise to the Holy One, blessed be He. **Responsa of Rabbainu Gershom, Maor HaGoleh, Responsum #1**

C.

ההיסטוריאן הקראי קרקסאני מספר שראש הישיבה האיי ואביו (הכוונה, כנראה, לרב האיי בר נחשון ורב נחשון, גאוני סורא) תרגמו את ספרו של ענן מארמית לעברית (דבר שקשה להאמינו), ולא מצאו בו דבר שלא נודע מקורו במאמרי הרבנים ורק בשני דברים (בנוגע לדין אחד בדיני בכור. ענן סבר כנראה שבכור לאם דומה לבכור מן האב ובמה שחלק בין הזרע שנזרע בישראל ובין הזרע שנזרע בגוים) לא ידעו מהיכן לקח ענן זאת. אבל אח"כ מצאו את המקור לדבריו בחזנות (פיוטי) ינאי. הובא בתקופת הגאונים מהרב ש. אסף קכ"א

The Karaite historian Kirkasani related that the Rosh Yeshiva Hai and his father (he was referring to Rav Hai bar Nachshon (892-896) and Rav Nachshon (876-884), the Geonim of Sura) translated the work of Anan from Aramaic into Hebrew (this is something difficult to believe). They couldn't find anything in that work that didn't have a Rabbinic source with the exception of two things. (One was regarding his opinion that a first born from a mother has a similar status to a first born of a father. The other was his distinction between a child of Jewish and non-Jewish fathers). They did not know where Anan took this. However, afterwards they found a source for his words in the liturgy of Yannai.

Tekufas HaGaonim, S. Asaf, p. 121

D.

אוני פטרי רחמתים [אשר בקרובות לשבת הגדול. כל הפיוט הזה כתוב בחרוזים שווי הברות ונערך ע"ס א"ב וחתומת שמו ינאי בראשי חרוזים אחר ברכת מחיה המתים והפיוט "אז רוב ניסים הפלאת . . . ויהי בחצי הלילה . . . הוא המשך מהפיוט]. ואמר העולם שהוא יסוד ר' ינאי רבו של ר' אלעזר בר' קליר. מאמר המיוחס לר' אפרים מבונא אשר מצא צונץ אצל פיוט יוצרות כ"י

"Oni Pitrei Rachamtim" [is in the "Krovos" of Shabbos HaGadol. The entire "piut" is written in rhyme and with an alphabetical acrostic with the signature of his name, Yannai, spelled out with the first letters of the beginning of the stanzas after "Mechayeh HaMaisim". The piut "Oz rov nissim hiflaisa . . . Vayehee bachatzi haleilah" . . . is a continuation of that piut.] This work is commonly attributed to R. Yannai the teacher of Rabbi Elazar b. R. Kalir. **A statement attributed to R. Ephraim of Bonn (1133-1198)**

רס"ג בהקדמתו לספר האגרון מזכיר ינאי בין יוסי בן יוסי ואלעזר. הרכבי מובא באוצר ישראל

Rav Saadyah Gaon (882-942) in his introduction to the Agron (his Hebrew dictionary) mentions Yannai together with Yosei ben Yosei and Elazar. **Harkavy quoted in Otzar Yisrael**

E.

וכן ר' אלעזר הקליר ז"ל שהיה מא"י מקרית ספר ובימיו . . . רא"ש ס' כ"א פרק ה' דברכות

Rabbi Elazar HaKalir, of blessed memory, who was from the land of Israel, from Kiryas Sefer. In his days . . . **Rosh, Berachos 5:21**

וכזה כתב המגיה לספר היוחסין וז"ל אמר שמואל (שולם) כבר כתבנו למעלה כי מצאתי בקרובה אחת של יום השביעי של פסח ראש תיבותיה: אני אלעזר ברבי יעקב הקליר מקרית ספר. מובא בס' שדה חמד מערכת "א" ס' קל"ד

The following was written by the editor of the "Sefer HaYuchsin": So says Shmuel [Shulem], "We have already written above that I have found one "krova" for the seventh day of Pesach which has the acrostic of the first letters of the stanzas spelling out: I am Elazar b. Rabbi Yaakov HaKalir from Kiryas Sefer. **Quoted in "Sdei Chemed" א: 134**

F.

אאביך ביום מבך, עגל חצי גרני. אאטמה כל שפה, מענות בגרוני. אאלם כל פה, כי לא שך חרוני. אאבין תשע מאות ועוד, כי לא דש בן גרני. קרובות לתשעה באב מאלעזר ברבי הקליר

On this day of confusion, I cry around the seat of my high council (Sanhedrin). I seal my lips, lest they lodge a complaint, I silence every mouth, for his wrath has not abated against me. **I ponder that more than nine hundred years have passed and the child of my threshing floor is not yet threshed. Kerovos of R. Elazar b. R. HaKalir**

G.

מאה ושמנים שנה עד שלא חרב הבית פשטה מלכות הרשעה על ישראל. שבת טו.

One hundred and eighty years before the destruction of the Temple the wicked State (Rome) spread over Israel. **Shabbos 15a**

H.

כתיב (דניאל ז') ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה, א"ר יוחנן: זו רומי חייבת, שטיבעה יצא בכל העולם כולו. שבועות ו':

It is written: It shall devour the whole earth, **and shall thresh it** and break it in pieces. Said R. Yochanan: This is wicked Rome whose authority is recognized all over the world. **Shavuot 6b**

I.

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, א"ר שמואל בר נחמן אלו שרי אומות העכו"ם דא"ר שמואל בר נחמן מלמד שהראה לו הקב"ה לאבינו יעקב שרה של בבל עולה שבעין עוקים ויורד, ושל מדי חמשים ושנים, ושל יון מאה ויורד, ושל אדום עלה ולא ידע כמה, באותה שעה נתירא יעקב אבינו ואמר שמא לזה אין לו ירידה, א"ל הקב"ה (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כביכול אפילו אתה רואהו עולה אצלי משם אני מורידו שנאמר (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ד'. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת ויצא סימן ב ד"ה (ב) ויחלום והנה

And he dreamt and behold there was a ladder set up on the ground and the top of it reached to heaven; and behold there were angels of G-d ascending and descending on it. (Genesis 28:12) Rabbi Shmuel bar Nachman said: These are the ministering angels of the Gentile nations. For Rabbi Shmuel bar Nachman said that this verse teaches us that the Holy One, blessed be He, showed Yaakov, our Patriarch, [how] the ministering angel of Babylon went up seventy steps and descended, and [then the ministering angel] of Media who went up fifty two steps, and [the ministering angel] of Greece who went up one hundred [and eighty steps], and [then the ministering angel] of Edom went up and he didn't know how much. At that instance, Yaakov, our Patriarch, became fearful and said: Perhaps this one will never come down. The Holy One, blessed be He, told him (Jeremiah 30): Fear not my servant Yaakov and be not shattered Yisrael. As if to say: Even if you only see him rising, from there I will make him descend as it is written (Ovadiah): If you rise like an eagle and you place your nest between the stars, from there I will make you descend. So says the L-rd. **Midrash Tanchuma Parshas Vayetze 2:2**

כלו עינינו לאהבתך

כלו עינינו לאהבתך, אוהב,
נשנאים משנאת אויב.

ראה נא בענינו מבית
ושור שנאתנו מבחוץ,

כלאה אשר ראית בעניה
ושרת בשנאת ענויה:

מבית היו לה שונאים,
ובחוץ היו לב משניאים.

ולא כל אהוב אהוב
ולא כל שנוי שנוי –

יש שנואים במטה ואהובים במעלה.
שנואיך שנואים ואהוביך אהובים.

שנאתנו כי אהבנוך, קדוש!
ר' ינאי

אשר אימתך

ולך הכל יכתירו:
אשר אימתך
בארלי אמץ, באבירי אמץ,
בברואי קרח, בבלולי קדח –
ומוראך עליהם:

ואבית תהלה
מגלומי גוש, מגרי גיא,
מדלולי פעל, מדלי מעש –
והיא תהלתך.
ר' ינאי

PRAYER FOR LOVE

Our eyes are weak with longing for Your love, O Loving One, for we are hated by the enemy.

Look how afflicted we are from within, see how hated we are from without -

as You looked on the affliction of Leah and saw her tormented by hate.

She was hated within the house and detested without.

But not every loved one is loved, nor every hated one is hated:

there are some who are hated below, yet beloved above. Those whom You hate are hated; those whom You love are loved.

We are hated because we love You, O Holy One! **R. Yannai**

AND THAT IS YOUR GLORY

And all shall wreath crowns for You - who are feared by faithful angels, mighty heroes, creatures of ice mingled with fire - and Your dread is upon them;

yet You desire glory from those made of dust, sojourners of the valley, destitute of deeds, lacking in good works - and that is Your glory;

R. Yanai

אם הבנים

אם הבנים כיונה מנהמת,
בלב מתאוננת ובפה מתרעמת,
גועה בבכי ובמר נואמת,
דמעות מזלת ודוממת ונדהמת.

השליכני בעלי וסר מעלי,
ולא זכר אהבת כלולי,
זרני ופזרני מעל גבולי,
חדה עלי כל תוללי.

טרפני כנדה ומפניו הדיחני,
יקשני בכבוד ולא הניחני,
כלו עיני בתוכחות וכחני,
למה לנצח עזבני, שכחני?

מה תתאונני עלי, יונתי,
נטע חמד ערוגת גנתי?
שיח פלוליק כבר ענית,
עטור כך כאז חנית.

פנית אליך ברחמי הרבים,
צעוד בשער בת רבים,
קמיק, אשר עליך מתרבים.
רעשתי היות כעשן כבים

שחורת, לעד לא אזנחך,
שנית אוסיף יד ואקחך.
תמו וספו דברי וכוהך,
תמתי, לא אעזבך ולא אשכחך.

ר' אלעזר הקליר

THE DIALOGUE OF ZION AND G-D

The mother of children moans like a dove;
she mourns in her heart and complains out
loud; she cries bitterly, calls out
desperately; she sheds tears; she is silent
and stunned:

My husband has abandoned me and turned
away, and has not remembered my love as
a bride; he has scattered and dispersed me
far from my land; he has let all my
tormentors rejoice at my downfall.

He has cast me off like an unclean woman,
banished me from his presence; He has
harshly ensnared me, given me no respite;
He has chastised me till my eyes failed.
Why has He forsaken me, forgotten me
forever?

O my dove, O plant of delight in my
garden bed, why do you cry out against
me? I have already answered your prayer,
as I did in days of old, when I dwelt
crowned in your midst.

I have turned to you with great
compassion, and now I march through the
gate of Bath-Rabbim (Jerusalem). Your
enemies, ever more numerous - I shook
them till they were snuffed out like smoke.

My dark one, I shall never desert you; I
shall reach out again and take you to
myself. Your complaint has come to an
end: my perfect one, I shall not forsake
you or forget you.

R. Elazar HaKalir

V. The Gaonim's Attitude About Piutim

A.

וכן אמר מר יהודאי ז"ל שגזרו שמד על בני ארץ ישראל שלא יקראו קריית שמע ולא יתפללו והיו מניחין אותן ליכנס שחרית בשבת לומר ולזמר מעמדות (פיוטים וקרובות) והיו אומרים בשחרית מעמד וקדושה ושמע בגניבה והיו עושים דברים הללו באונס ועכשיו שכילה הקב"ה מלכות אדום ובטל גזרותיה ובאו ישמעאלים והניחום לעסוק בתורה וקראו ק"ש ולהתפלל אסור לומר אלא דבר דבור במקומו כתיקון חכז"ל תורה במקומה ואסור והיתר (פיוטים) במקומו ותפילה במקומו. (פרקי בן באבוי, בגנזי שכטר)

Mar Yehudai (Gaon of Sura from 759-763) of blessed of memory said that they (the Byzantine emperors) decreed Shmad on the land of Israel that they should not recite Shema and they shouldn't pray. They did let them, however, enter [the synagogue] to sing "maamodos" (piutim and "krovos"). They would say a "maamad" and would slip in Kedusha and Shema. They did these things [only] under duress. Now that the Holy One blessed be He destroyed the kingdom of Edom and annulled his decrees and the Arabs came in and let them study Torah and read Shema and pray, it is forbidden to say anything except that which was originally instituted by our Sages of blessed memory: Torah in its place and [the poems that describe] that which is permitted and forbidden in its place, and prayer in its proper place. **Pirkei ben BaBoi, Ginzei Schechter**

B.

האומרים פיוטים כאבות וגבורות ובכל תפלות ובכל רגל ורגל מעניינו ומרבין בו דברי אגדה ובט"ב ובפורים. אם אומרים בכל ברכה מעין אותו וברכה ובר"ה וביוה"כ דברי ריצוי וסליחות ובט"ב דברי חורבן הבית הרשות בידו. ועיקר שאומרים בכל ברכה מעין פתיחתה ומעין חתימתה ובאמצע אומרים דברי אגדה ודברי שבח של הקב"ה שפיר דמי. אבל בקבוץ גלויות ובהקבץ בתולות וכל כיוצא בהן וכל הדומה להן אסור לאומרא, ואם אמר מלמדין אותו שלא יאמר כך. תשובה לרבינו נטרונאי גאון ארחות חיים ח"ג סי' נ'

Regarding those that say the Piutim in Avos, Gevuros, and in all the rest of the [regular] prayers and on every Yom Tov, Tisha B'Av and Purim and whose content reflects the prayer of which it is a part and they add the [appropriate] words of the Aggadah: If the [piutim] that they say in every brachah reflect the theme of the brachah and [the piutim of] Rosh HaShana and Yom Kippur consist of words of appeasement and forgiveness, and in Tisha B'Av they consist of words describing the destruction of the Temple, then he has the right [to say them]. The most important essential is that they say words that contain the theme of the beginning and the end. However, if in the brachah of the ingathering of the exiles he mentioned [on Purim] the gathering of the maidens or anything similar to that, it is forbidden to say it. And if he is saying [such Piutim], we instruct him not to do so. **Responsa of Rav Natronai Gaon (Gaon in Sura from 853-858)**

C.

ויורד שליח צבור ואומר במגן ומחיה והמלך הקדוש, מעמד שיש בו ריצוי וסליחה, ולא דבר של חובה הוא להרבות או להמעט, ולפנינו אין אומר אלא דבר מועט בהללו שלש ברכות ראשונות, אבל סליחות ורחמים חובת היום הוא. סדור רב עמרם גאון

The chazan goes before the ark and recites Magen, Mechayah, and HaMelech HaKodesh and the Maamad (krovos) which contain appeasement and forgiveness. The amount that is said is not obligatory whether it is much or little. We, [in the Yeshiva of Sura,] say little in the first three benedictions. However, Slichos and prayers of compassion [that are said in the next section], are part of the obligatory prayers of the day. **Siddur Rav Amram Gaon (858-876)**

אבל רב נחשוך [גאון] כתב: במתיבתא ובכל אתר דאיכא רבנן לא משנינן כלל מתפלות דתקיננו רבנן [ואין אומרים . . .] ולא פיוט, ואין מכניסין לבית הכנסת חזן שיוודע פיוט. ובית הכנסת שאומרים פיוט מעידין על עצמן שאינם תלמידי חכמים. ואמר רב עמרם [גאון] אין אנו משנים ממה שאמ' חכמים בתלמוד בין ביום טוב בין בשבת ואי מיקלעינן לאתרא דאמר חזן מאי דלא דמי למטבע שטבעו חכמים מסלקינן ליה. ורב צמח דיאנא דבבא אמר שליח צבור שמוסיף על מטבע שטבעו חכמים בתפלה ומרבה דברים בר נידוי הוא ומתעי לאעבורי. אוצר הגאונים

Rav Nachshon Gaon (Gaon of Sura from 876-884) wrote: In the Mesivta and in every place that there are rabbis, we do not make any changes from the prayers that were instituted by the Rabbanan. We do not say . . . any Piutim nor do we allow anyone who knows Piutim to become a chazan in the synagogue. A synagogue that says Piutim is bearing witness against itself that they are not [made up of] Talmidei Chachamim (scholars). Rav Amram Gaon (Gaon of Sura from 858-876) stated that we do not make any changes from that which is stated in the Talmud, neither on Yom Tov nor on Shabbos. If we happen to be in a place where the chazan says [prayers] that are not [exactly] similar in form to that which was instituted by the Sages, we [should] remove him. Rav Tzemach, (a contemporary of Rav Amram Gaon) the judge of the gate, stated that a "shaliach tzibbur" who makes changes from the form that was instituted by the Sages is eligible to be excommunicated and should be removed. **Otzar HaGaonim**

D.

על כן אסור שיתפלל אדם ויכניס בתוך תפלתו פיוטין לא ידע עיקר פירושם ולא יסמוך על המחבר ברצונו הראשון כי אין אדם אשר לא יחטא או המעתיקים חטאו, וכלל אומר יש בפיוטי רבי אליעזר הקליר מ"כ, ארבעה דברים קשים, הדבר האחד כי רובי פיוטיו חידות ומשלים . . . ולמה לא נלמד משלמה שלא היה חכם אחריו כמוהו והנה תפלתו שהתפלל מודעת וכל יודע לשון הקדש יבין אותה ואיננה חידות ומשלים וכן תפלתו של דניאל שהיה משרא קטריץ והנה אלה לא התפללו כי אם בדברים מבוארים שהיו חכמים אף כי המתפלל על אנשים רבים וכלם אינמו חכמים וכן כל תפלה לחול ולקדש שתקנו הראשונים אין בה חידות ומשלים . . . והדבר השני שפיוטיו מעורביים בלשון תלמוד וידוע כי יש כמה לשונות בתלמוד ואינמו לשון הקדש וכן אמרו לשון מקרא לחוד ולשון תלמוד לחוד ומי הביאנו בצרה הזאת להתפלל בלשונות נכריות הלא נחמיה הוכיח המדברים לשון אשדודית ואף כי בעת התפלה ולמה לא נלמד מן התפלה הקבועה שהיא כלה דברי צחות בלשון הקדש ולמה נתפלל בלשון מדי ופרס ואדום וישמעאל, והדבר השלישי אפילו המלות שהם בלשון הקדש יש בהם טעיות גדולות . . .

רק בקש מלה להראות חכמתו לשומעים ואנחנו חייבים לדעת דקדוק הלשון היטב שלא נטעה . . . ועוד כי לשון הקדש ביד רבי אליעזר נ"ע עיר פרוצה אין חומה שיעשה מן הזכרים נקבות והפך הדבר . . . ואחרים אמרו רחמנא ליבא בעי א"כ למה נצטרך לדבר כי הוא יודע תעלומות לב והלא תקנו הקדמונים לאמר בצום כפור היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל ואל יכשלו בלשונם, והדבר הרביעי שכל פיוטיו מלאים מדרשות ואגדות וחכמינו אמרו אין מקרא יוצא מידי פשוטו א"כ אין ראוי להתפלל אלא על דרך פשוט ולא על דרך שיש לו סוד או הוא על דרך משל או הוא כענין שאין הלכה כמותו או שיתפרש לענינים רבים . . . והגאון רב סעדיה נשמר מאלה הארבעה דברים בבקשותיו השתים שלא חבר מחבר כמו הם והם על לשון המקרא ודקדוק הלשון באין חידות ומשלים ולא דרש, . . . ולא אוכל לבאר אחד מני אלף מטעות הפייטני' והטוב בעיני שלא יתפלל אדם בהם כי אם התפלה הקבועה ויהי דברינו מעטים ולא נענש בדין: אבן עזרא קהלת פרק ה

Therefore, it is forbidden to introduce into one's prayers piutim that one does not begin to understand their meaning. One should not rely on the [competence and intention of the] composer of the piut [and assume that no mistake was made] because there is the distinct possibility that the composer or the copyist erred.

In my opinion there are four difficulties with the piutim of Rabbi Elazar HaKalir, may his memory be honored.

First of all, most of his piutim consist of riddles and parables . . . Why can't we learn from Shlomo [HaMelech], a wise man without peer? Behold his prayer is [completely] accessible. Anyone with a knowledge of the Holy tongue can understand it. It is [utterly] without riddles or parables. Similarly, Daniel, who was [blessed with a mind that was] capable of solving the knottiest of problems, prayed only in the most understandable of terms. Most certainly, [this practice should be followed by] one who composes works to be recited by a multitude, including those that are not great intellects. Similarly, the standard prayers that were instituted by our early Sages do not contain riddles or parables. . . .

Secondly, his piutim are intermixed with the language of the Talmud. It is a well known fact that there are many expressions in the Talmud that are not in the Holy tongue. Similarly it is said: The language of Scripture is distinct from the language of the Talmud (Chullin 137b). Who brought us into this predicament to pray in foreign languages? Behold, Nechemia rebuked those that spoke in the language of the people of Ashdod. Most certainly this [concern of Nechemia] would apply to the time of prayer. Why shouldn't we learn from the standard prayer which is clearly expressed in the Holy tongue? Why should we pray in the language of the people of Media, Persia, Edom, and Yishmael?

Third of all, even the words of the Holy tongue [that he uses in his piutim] have grave errors. . . . He just wanted to use a word in order to show off his skill to his listeners and requires from us to be very knowledgeable in [Hebrew] grammar so as not to misunderstand him. . . . In addition, the Holy tongue in the hands of Rabbi Elazar, may he rest in Eden, is a breached city without a wall (i.e. without strict guidelines) for he interchanges the female form for the male and vice versa. . . . There are others [who come to his defense] and say: G-d only desires the heart [and good intentions and is not overly concerned with the details]. If so [that only the heart matters], why do we need this thing (piutim) for He knows the hidden things of the heart? Behold our early Sages instituted the practice on Yom Kippur of saying: Please be together with the mouths of the messengers (chazanim) of your people Israel so they not stumble with their tongue.

Fourth of all, all of his piutim are filled with Midrashim and Agados. Our Sages have said that a verse cannot depart from its simple meaning (Shabbos 63a). This being so, it is only befitting to pray utilizing the simple meaning of Scripture rather than [quoting a verse] using an approach that utilizes a hidden meaning of Scripture or using the verse as a parable or in a way that uses an opinion that is not followed in halachah or in a way that lends itself to multiple meanings. . . . Rav Saadyah Gaon was careful not to violate any of these four principles in his two prayers. His work is incomparable. They are in the language of Scripture following the grammar of tongue without the use of riddles, parables or homiletics. . . . I cannot begin to explain one tenth of a percent of the mistakes the piytanim make. In my opinion, it would be best not to insert them in one's prayers. Rather one should pray the standard prayer and our words should be few so that we should not be punished through them. **The Commentary of R. Avraham Ibn Ezra to Koheles 5:1**